

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
Filozofická fakulta
Historický ústav

Posudek vedoucí bakalářské práce

Autor: **Iva Svobodová**
Studijní program: Specializace v pedagogice
Studijní obor: Historie se zaměřením na vzdělávání
Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání
Název: **Postavení franských žen očima Řehoře Tourského**
Vedoucí práce: Mgr. Lenka Doová, Ph.D.
Oponent: PhDr. Zdeňek Beran, Ph.D.

Předkládaná BP se věnuje sociálně-právnímu postavení merovejských žen ve franské říši 5. a 6. století. Text v rozsahu 52 stran je rozdělen do 4 základních kapitol (Prameny; Dětství; Manželství; Vdovství) následovaných přílohou (seznam zkratk, s. 53).

BP si klade za cíl posoudit jednotlivé sociální a biologické role merovejských žen v postavení dcer, manželek, matek a vdov prostřednictvím narativních (Kronika Řehoře z Tours) a preskriptivních (franské zákony) pramenů. Dále si všímá obrazu merovejských žen, jež se autor kroniky pokusil ve svém díle zachytit pro budoucí generace.

V první kapitole se autorka věnuje detailnějšímu rozboru obou důležitých pramenů, které tvoří základ této práce - *Pactus Legis Salicæ* a *Historia Francorum*, vč. osobnosti jejího autora. Z úvodu BP je patrné, že hlavním pramenem je Řehořova kronika, neboť normativní pramen, jemuž je věnována první podkapitola, není vůbec zmíněn. Je však možné, že jde jen o autorčino přehlédnutí.

V druhé kapitole se autorka věnuje dětem z pohledu raně středověkých pramenů. S ohledem na nedostatek dobového materiálu k této problematice se autorka pokusila, celkem zdařile, vytvořit chybějící obraz franského dítěte na základě mnohem širšího spektra primárního materiálu (Bible, římské a germánské právo) i odborné literatury. Dále Iva Svobodová vyvrací zavádějící názor o pohledu středověké společnosti na děti jako „malé dospělé“. Nechybí ani pohled na rodičovství v merovejské době či patriarchální role otce v germánské společnosti, problematika, kde autorka díky dochovanému materiálu měla možnost komparovat narativní i preskriptivní prameny. Závěr kapitoly shrnuje pohled na matky merovejské dynastie z pohledu Řehoře z Tours.

Ve třetí kapitole autorka řeší problematiku manželství ve franské říši merovejské doby. Zkoumá řádný věk snoubenců při vstupu do manželství, průběh zasnub, jednotlivé typy legitimních svazků uznávaných germánským právem či druhy věna. Autorka neopomíná ani mimomanželská soužití uváděná na příkladu merovejských králů, problematiku nízkého, ba dokonce mnohdy otrockého původu královských manželek a konkubín, vč. otázky rozvodů a domácího násilí.

Poslední kapitola zkoumá sociálně-právní postavení vdov merovejské doby na základě komparace preskriptivních i narativních pramenů a věnuje značnou pozornost obrazu vdovství v Řehořově díle.

Postrádám kapitolu věnovanou řeholnicím, jež byla původně součástí BP, ale předpokládám, že se autorka odhodlala ke krácení textu s ohledem na rozsah BP. Takto zásadní řez při finalizaci práce je poněkud nešťastným rozhodnutím, obzvlášť pokud je téma práce úzce zaměřeno právě na

merovejské královny a princezny, neboť kde jinde než v této sociální a náboženské sféře se raně-středověké urozené ženy mohly nejsvobodněji projevit a vyniknout nad svými současnicemi.

K heuristice (autorka pracuje s editovanými cizojazyčnými prameny a literaturou) vážnější výhrady nemám. Naopak oceňuji jazykovou úroveň textu. Na formální stránce BP je patrná poctivá řemeslná práce. Postrádám však hlubší analýzu a interpretaci pramenů, citace zde slouží spíše pro dotvoření autorčina obrazu, nikoli k argumentaci samotné. Toto je ovšem problém většiny bakalářských prací. Výhrady mám též k některé autorčině argumentaci, viz např. tvrzení na s. 12, že *v dědickém právu měly děti přednost před matkou*, což Iva Sovbodová dokládá sálským právem o alodním vlastnictví, což z podstaty dědických práv k alodiu je nesmyslné tvrzení. Nadto v germánském právu obecně platí, že manželka nepatří k nejbližším dědickým okruhům svého manžela.

K bakalářské práci nemám vážnější výhrady a doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou.....C.....

V Hradci Králové dne 20.8.2018

Mgr. Lenka Doová, Ph.D.
vedoucí bakalářské práce